

בלבבי

עבודה ראש חודש

תמורה

כח הראיה

**בלבבי משכן אבנה
השיעורים של הרב
זמינים ב"קול הלשון"
073.295.1245 ישראל
USA 718.521.5231**

תמוז ואב - החודשים הקשים של השנה

חז"ל מלמדים אותנו שחמישה צרות אירעו לעם ישראל בחודש תמוז. הרי שהחודש הזה, והחודש הבא אחריו שהוא חודש אב, אלו הם שני החודשים הקשים שיש לעם ישראל בשנה.

צריך התבוננות עמוקה ונכונה של כל יהודי באשר הוא שם, להתבונן ולראות החדשים הללו בצורה הפנימית, לגלות ולראות בהם, את טוב ה'. אם אדם לא מתבונן לראות את טוב ה' בחודשים הללו, הרי שיתכן מאוד שהקושי של הצרות שהיו לכלל ישראל במשך הדורות יכאיב לנפשו מעבר לצורה הראויה.

חודש תמוז - נח הראייה

הכח המיוחד של חודש תמוז, מלמדים אותנו רבותינו, לפי חלק מן השיטות, זהו כח של "ראייה" שנמצאת באדם. ראיית האדם מתחלקת לשני חלקים: יש ראייה שהיא ראייה של העין, 'עין רואה', ויש ראייה שהיא ראייה פנימית, היא הנקראת בלשון רבותינו 'ראיית עין השכל' (לשון ה"חובת הלבבות"). זו ראייה מחשבתית או ראייה לבבית. הראייה של העין היא הראייה החיצונית. הראייה של "עין השכל" היא הראייה הפנימית. כשם שבראיית העין הגשמית האדם יכול לראות דברים טובים, ולהיפך ח"ו, לראות דברים רעים, והעבודה שלו להתבונן בדברים טובים, 'עוצם עיניו לראות ברע' - כך בראיית עין השכל. הראייה הפנימית באדם יכול לראות דברים טובים, וח"ו לראות דברים רעים. והעבודה היא ללמוד, לדעת, כיצד לראות בראייה של טוב.

עין טובה

מאז שחיה הסתכלה בעץ הדעת, כמו שכתוב בפסוק 'ותרא האשה', היא ראתה את עץ הדעת, ועץ הדעת מעורב טוב ברע, מאז ואילך כל ראייה וראייה שהאדם רואה כאן, בעולם שלנו, הוא רואה מה שמעורב בו טוב ברע. הוא לא רואה דבר שכולו טוב, והוא לא רואה דבר שכולו רע. הוא רואה דבר שמעורב בו טוב ורע.

יש בני אדם שמזהים יותר את הצד הטוב, ויש בני אדם שמטבעם יותר רואים את הצד הרע. חז"ל מלמדים אותנו שיש ג' מידות בתלמידיו של אברהם אבינו, ואחד מהם הוא "עין טובה", ולהיפך כמו שאומרת המשנה באבות, מהמידות של תלמידיו של בלעם הרשע, זה "עין רעה". שניהם רואים את אותו דבר, לא מדובר רק שכביכול אם אברהם ובלעם היו נמצאים ביחד, שאברהם היה רואה דבר אחד ובלעם היה מסתכל לצד אחר ורואה דבר אחר. אלא באותו דבר עצמו, תלמידיו של בלעם ותלמידיו של אברהם אבינו, הסתכלו על אותו דבר ממש. תלמידיו של אברהם יראו את הדבר מכח ה"עין טובה", ותלמידיו של בלעם יראו את הדבר מכח ה"עין רעה".

כיון שכל דבר בבריאה מורכב מטוב ורע, לכן אפשר להסתכל על כל דבר ולראות את הטוב שבו או לראות את הרע שבו. אילו דבר היה מציאותו רק מטוב או רק מרע, אז מי שרואה דבר טוב - כאילו שהוא רע הוא ממש טועה, ודבר רע - מי

שרואה אותו שהוא טוב הוא טועה. אבל מכיוון שכל דבר מורכב ומעורב בו טוב ורע, לכן אפשר להסתכל ולראות בו את צד הטוב שבו, "תלמידיו של אברהם", ואפשר להסתכל ולראות בו את צד הרע, "תלמידיו של בלעם".

וכיון שכל דבר בבריאה מורכב מטוב ורע, הרי שיש לנו עבודה פנימית ונאצלת להתבונן ולראות בכל דבר, איך מסתכלים ומגיעים לראות את הטוב שבו, כמה שיותר, ולא לראות את הרע שבו, כמה שיותר.

לראות חלקי הטוב והרע שבכל דבר

צריך להבין איך מגיעים לאותו מהלך של חיים. כיוון שכל דבר מורכב מטוב ורע, הרי שבכל דבר שנפגשים, בפרט בדברים החשובים בחיים, צריך להתבונן ולראות: מכמה חלקי טוב הדבר מורכב, ומכמה חלקי רע.

אם האדם לא מרגיל את עצמו להבין ראשית שכל דבר מורכב מחלקים של טוב ומחלקים של רע, הוא ינסה לראות את הדברים בכללות, ולהגדיר אותם כטובים או רעים. אבל מכיוון שנתבאר שכל דבר מורכב מחלקי טוב ומחלקי רע, לכן בכל דבר, האדם צריך לראות את חלקיו של הדבר: להתבונן אלו חלקי טוב הוא רואה בדבר, ואלו חלקי רע הוא רואה בדבר.

ננסה אם כן להסביר בס"ד, איך מתבוננים ומגיעים להתבוננות טובה. נפתח בעזר ה' את הדברים. נחدد עוד פעם, שיהיה ברור, אדם שלא מרגיל את עצמו להתבונן על חלקים של דבר, אז הוא רואה דברים ואומר 'הדבר הזה הוא דבר טוב', על דבר אחר שהוא מתבונן. הוא מסתכל ואומר 'זה דבר רע'.

אבל כשאדם קולט את היסוד, הן בשכלו והן בתפיסת לבבו, כל דבר ודבר מורכב ומעורב טוב ברע, אז ההסתכלות שלו על דבר נעשית באופן שהוא רואה שהדבר מורכב מחלקים, והוא בודק ומחלק למעשה את הדברים מה הם חלקי הטוב שנמצאים בדבר, ומה הם חלקי הרע שנמצאים בדבר.

כאשר האדם ינסה לעשות את הדברים ולהתבונן בדברים, לפחות הגדולים, ולראות אלו חלקי טוב הוא רואה בהם, ואלו חלקי רע הוא רואה בהם, לפעמים הוא יראה דברים הנראים לו שרוב החלקים הם טובים, לפעמים הוא יראה שנראה לו שרוב החלקים הם רעים. הוא צריך לנסות לחזור ולהתבונן עוד פעם ולראות, "האם בהתבוננות הראשונה שמתי אל ליבי אל כל החלקים שבדבר? או שאולי אבדו ממני חלקים מסוימים בהתבוננות בדבר?"

ראוי לאדם בפרט בדברים הגדולים לא להתבונן רק פעם אחת, אלא עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, עד שהוא ירגיש שהוא מיצה את הנידון והוא הקיף לפי ערכו את כל חלקי הטוב שהוא רואה בדבר ואת כל חלקי הרע שהוא רואה בדבר.

דוגמא מעשית

למעשה, האדם לוקח דף ועט, עושה שני טורים, צד אחד שהוא צד הטוב, צד שני שהוא צד הרע, והוא רושם את כל חלקי הטוב שהוא רואה בצד אחד ואת כל חלקי הרע שהוא רואה בצד השני. העבודה הזו יש בה שני חלקים.

א) להתחיל עם דברים שהם נראים "טוב"

החלק הראשון: דברים שלפני כן האדם הגדיר אותם כטוב, הם היו נראים לו טובים או כמעט טובים לגמרי, כאשר הוא עושה את אותה רשימה, צד ימין חלקי הטוב, צד שמאל חלקי הרע, פתאום הוא יכול לגלות שהדברים שהיו נראים לו מעיקרא טוב, יש בהם הרבה מרכיבים של רע. ראשית, יותר חלקי רע ממה שהוא חשב, ויתר על כן לפעמים הוא יגלה שחלקי הרע שבו גוברים על חלקי הטוב שבו.

לפעמים יכול להיות קשה לאדם עצם שינוי ההסתכלות, והתוצאה של הדבר הוא שצריך לפעמים להתנתק מהדבר. אבל ראשית העבודה היא על ידי הסתכלות בהירה, נכונה ומדויקת, ועל ידי כך האדם הוא הופך להיות אדם יותר מציאותי, יותר מדוקדק, יותר מחודד בכלל היקף כל החיים כולם.

זהו חלק אחד: דברים שהיו נראים לאדם טוב ואחרי התבוננות הוא רואה את מרכיבי הטוב ואת מרכיבי הרע, פעמים הוא עדיין יסבור שעיקרו טוב ומיעוטו רע, פעמים להיפך.

ב) דברים שנראים "רע"

הסוגייה השנייה, היא סוגייה של דברים שנראים מעיקרא לבני אדם רעים, שם יש עבודה עמוקה מאוד, להתבונן באותם דברים.

יש דברים שנראים מעיקרא לבן אדם רעים, ולכן הוא פורש מהם ואינו מתעסק איתם. ואם הוא יתבונן ויראה שמורכב בהם חלקי טוב, יש בזה סכנה מסוימת שהוא יכול להימשך לדבר. הוא יגיע למסקנה שחלקי הטוב שבו חזקים מאוד, והרע שבו מועט, ולפעמים ירצה להתחבר לדבר רע. אלו הם דברים שהיו נראים לאדם כרע, והוא פרש מהם, ועכשיו אולי זה יצור לו חיבור. לפעמים החיבור הזה מסוכן, ולפעמים החיבור הזה הוא טוב.

חלק היותר קשה הוא חלקי הרע, דברים שהם רעים, שהם לא בבחירתו של בן אדם אם להתחבר אליהם או לא, אלא הדברים שנראים לאדם כרעים, והוא עובר בהם, נמצא בהם, הם עוברים עליו. בין אם הוא רוצה בהן בין אם הוא לא רוצה בהן, הוא נמצא בתוך כל מיני מצבים או מקומות בעולם, או מקומות בנפשו, או מקומות בגוף, שנראים לו כ"רעים".

נחזור ונחדד עוד פעם. יש דברים שהם בבחירתו של האדם האם להתחבר אליהם או לא. יש דברים שהיו נראים לו רעים ולאחר התבוננות הוא רואה שיש בהם חלקים טובים, ולפעמים הם הרוב, וכן להיפך, יש דברים שהיו נראים לו טובים, והדברים מתהפכים. אבל הכל תלוי בבחירה שלו. אמנם ישנם מצבים שהאדם עובר שנראים לו רעים, אין לו בחירה האם לעבור את אותם מצבים או לא לעבור, כל הבחירה שלו היא איך לעבור את אותם מצבים, לא "האם" אלא "איך".

כל אחד ואחת מאיתנו עוברים מצבים שאינם קלים בחיים, פעם אינם קלים מעט, פעם אינם קלים הרבה, ולפעמים קשים וקשים מאוד. ננסה עכשיו ללמוד ולהבין כיצד להתבונן ולעבור את המצבים הקשים שהאדם עובר בחיים, מתוך מבט עמוק פנימי נכון ומדויק.

כאשר האדם עובר דברים קשים, ראשית צריך להבין שהזמנים הללו, כמו כל דבר בבריאה, מורכבים ומעורבבים טוב ורע. הוא צריך לשבת, כמו שהזכרנו לעיל עם דף, ולכתוב בצד ימין את חלקי הטוב, ובצד שמאל את חלקי הרע. במצב שבו הוא נמצא עכשיו, לראות אלו נקודות טובות יש במצב הזה, ואלו נקודות שנראות כרעות יש במצב הזה.

אם חלקי הטוב הם רבים וחלקי הרע הם מועטים, זה קל לאדם לעבור, באופן יחסית. אבל אם חלקי הטוב הם מועטים וחלקי הרע מרובים, קשה לאדם לעבור. אפי' אם חלקי הטוב מרובים וחלקי הרע מועטים אבל הרע הוא חזק, הוא תקיף, קשה לאדם לעבור את אותו מצב, מחמת שחלקי הרע מקשים עליו להתמודד עם המצב שבו הוא נמצא. על אף שמצב במצב הזה גם נקודות טובות, אבל עדיין חלקי הרע הרבים או החזקים מקשים עליו למאוד מאוד לעבור את אותו מצב. נסביר עכשיו בס"ד, צורת ההתמודדות הנכונה והפנימית.

העבודה לראות ה"נקודה טובה" בכל דבר

כאשר האדם עובר את אותם מצבים שחלקי הרע נראים רבים וחלקי הטוב נראים מועטים, שחלקי הרע נראים חזקים מאוד מאוד וחלקי הטוב נראים חלשים מאוד, ההתבוננות [לאחר] שהאדם רשם את כל חלקי הטוב שנמצאים במצב הזה הוא, שצריך לנסות להתבונן, ולראות, מה היא הנקודה הטובה ביותר שהוא מוצא מתוך כל אותם חלקים של חלקי הטוב. ראשית, הוא צריך לסדר לעצמו את כל חלקי הטוב ואת כל חלקי הרע. לאחר שהוא סידר את כל חלקי הטוב, הוא צריך להתבונן ולעשות סדר מה היא הנקודה העיקרית החזקה ביותר מתוך אותם כל חלקי טוב שהוא מוצא באותו מצב. חלקי הטוב שנמצאים באותו דבר על אף שהם רבים, יש להם נקודה אחת שורשית, שהיא שורש כל חלקי הטוב הנוספים. כל דבר בבריאה בנוי באופן של ענף ושורש. השורש מתוכו יוצאים ענפים רבים, כך בכל דבר שמורכב מחלקי טוב. בלשון רבותינו זה נקרא "ר.פ.ח נקודות טובות", נקודה אחת מתוך הר.פ.ח היא ה"שורש", ושאר ה"ר.פ.ז" ("ר"ת "פזר"), הם ה"ענפים" של הטוב ש"נתפזרו" מאותו דבר.

עכשיו צריך להבין נקודה עמוקה מאוד. כל חלקי הרע שנמצאים בכל דבר, הרע מצד עצמו אין לו לעולם מקור חיות עצמית. רע הוא דבר שאין לו מקור של חיים, אלא מציאותו זה מוות. א"כ מאיפה הרע יונק את מקור חיותו? הוא יונק את מקור חיותו מחלקי הטוב שנמצאים בדבר. אילו היה רע כשלעצמו הוא היה בטל מן העולם, מת. מהיכן הוא יונק את חלקי חיותו? מחלקי הטוב שנמצאים באותו דבר. משם הוא יונק, את מקור החיות שלו.

כל זמן שהאדם לא עמד על הנקודה הטובה השורשית, אלא רק על הענפים, כמו שהזכרנו, פז"ר, "ר.פ.ז", הרי שהרע יכול לינוק מחלקי הטוב שנמצאים, מחמת שהטוב עצמו הוא מפוזר, וממקום הפיזור של הטוב הרע משתמש ויונק את חיותו, ועי"כ יש קיום למציאות של רע. אבל כאשר האדם עומד על הנקודה הפנימית הטובה שבאותו דבר, היא היא מקור החיות של המצב שבו האדם נמצא, ומכוחה ועל ידה וממנה מתפשט חיות לשאר חלקי הטוב, ומכוחה וממנה מתפשט החיות לשאר חלקי הרע.

אם האדם מחבר את עצמו לאותה נקודה טובה ושורשית, לחלקי הרע לא תהיה יניקה מהפיזור אלא מנקודת הטוב השורשית ומשם אין יניקה להרע.

ננסה להסביר את הדברים יותר ברור, אלו הם דברים ארוכים, אבל הם בעצם שורש הצורה הפנימית והנכונה איך לעבור את המצבים הקשים בחיים.

חלקי הרע שיונקים מן הטוב, ההתגלות של היניקה שלהם, הוא מהפיזור של חלקי הטוב, כשמתגלה שורש נקודת הטוב שבדבר, מתבטלים כל חלקי הרע. אם האדם מגלה את שורש הנקודה הטובה, שורש הנקודה הטובה היא מקור החיות לחלקי הטוב האחרים אבל גם לחלקי הרע. אבל מתי חלקי הרע יכולים לינוק מן הנקודה הטובה? רק כאשר הם יונקים דרך האמצעי שהם חלקי הטוב שהתפזרו, אבל כאשר האדם מגלה את הנקודה הפנימית הטובה של אותו דבר, זה מקום האחדות, זה מקום הפנים לה' אחד ושמו אחד, ובמקום של האחדות הגמורה גילוי שמו ית', הרע אין לו אפשרות של קיום.

העומק של דאיית הנקודה טובה

ישנם כמה עבודות ידועות שהרבה מאוד בני אדם מכירים אותם. עבודה אחת נקראת 'תחשוב טוב יהיה טוב', שלפי המחשבה כך נפעלים הדברים כולם. עבודה שניה, שבכל מצב ומצב שהאדם נמצא הוא צריך למצוא נקודה אחת טובה, אבל העומק של אותה עבודה, היא לא למצוא נקודה אחת פרטית טובה.

אם האדם מוצא רק נקודה אחת פרטית טובה, הוא מוצא את ה"ר.פ.ז" של הפיזור שבנקודות הטובות, שמשם עדיין חלקי הרע יכולים להתקיים. העבודה הפנימית למצוא את הנקודה הטובה, היא למצוא מה הנקודה השורשית הטובה שנמצאת באותו דבר. לא את אחד מחלקי הנקודות הטובות בלבד שנמצא באותו מצב, אלא את הנקודה השורשית הטובה שהיא היא שורש של כל חלקי הטוב ושורש החיות של כל אותו מצב, של כל אותו מקום.

דוגמא של דאיית נקודה טובה - התבוננות בהחורבן

דוגמא אחת שורשית, שמכך כ"ב בס"ד יובנו הדברים יותר.

זמן תמוז ואב, מתחילים ימי האבלות עד ט' באב שהוא זמן של חורבן. אם אדם מנסה להתבונן איזה טוב נמצא בט' באב, איזה נקודה טובה הוא מוצא בתשעה באב, הוא יכול להתבונן ולמצוא נקודות טובות, והוא יכול למצוא את הנקודה השורשית הטובה.

אם למשל האדם יתבונן וימצא נקודה אחת טובה, אומרים חז"ל, "הקב"ה ריחם וכילה כעסו על עצים ואבנים, ולא כילה כעסו על בני אדם", הרי שהוא מצא נקודה טובה בחורבן. אבל הוא יכול לחפש ולמצוא מהי הנקודה הטובה והשורשית שבחורבן ג"כ. איך?

מלמדים אותנו חז"ל שביום שנחרב ביהמ"ק נולד משיח. זה הנקודה השורשית הטובה של כל ט' באב.

התמודדות עם מצבי החיים

בנוסף לכך, צריך הרבה סיעתא דשמיא, ולאחר מכן הרבה התבוננות והרבה תפילות, שהאדם יזכה לעמוד על הנקודה הטובה הפנימית שבדבר, למצוא את הנקודה הפנימית ביותר וידבק בה, וישלים את נפשו באותה נקודה. ומתוך ההידבקות שלו בנקודה השורשית, משם גופא תצמח הישועה, וזו השלימות.

הדברים אמורים ביחס לכל אחד ואחת מאיתנו בכל מצבי החיים להתבונן ולראות בכל מצב ומצב את חלקי הטוב ואת חלקי הרע, ולאחר שמצאנו את חלקי הטוב, לנסות ולחפש את הנקודה השורשית הטובה שנמצאת בכל דבר. מי שיעמול יזכה ויתחנן לפניו ית"ש שהוא יאיר לו את הנקודה השורשית הטובה, הוא הוא האדם שחי חיים אמיתיים, חיים מרוממים כאן בעולם שנקרא "עולם התלאות" ו"עולם הייסורים", אבל בתוך כל התלאות והייסורים, הוא מתחבר לנקודה הטובה ביותר, ומשם הוא יונק את חיותו.

להתמודד עם הצרות בארץ ישראל

הדברים אמורים כמו שהוזכר, בכלל, אבל גם אמורים בפרט, על הצרה הגדולה שנתרחשה כאן בארץ הקודש, שג' נערים נחטפו ע"י בני עוולה, ועדיין לא זכינו שיחזרו לחיק משפחתם. המצב הזה בוודאי שכאשר מתבוננים עליו במבט ראשון הוא נראה רע, הוא נראה רע מאוד מאוד, כאב עצום שלהם, כאב של האבות והאמהות, האחים והאחיות ושאר קרובים ומכרים, חברים ורבנים וכל עמך ישראל, איש לפי ערכו, שמשותף בצרתם.

אבל גם בתוך המצב הזה הקשה מאוד, יש נקודות טובות, ויש נקודה אחת טובה שהיא שורש הכל. אפשר למצוא כמה וכמה נקודות טובות, וניתן דוגמאות.

הנקודה הראשונה הטובה, זה שכנסת ישראל יחד מצטרפים, נופלים מחיצות, נופלים כל מיני דברים שהפרידו קודם לכן בין עדות וחוגים ומצטרפים יחד כל עמך בית ישראל להתפלל.

נקודה טובה נוספת, הרבה כח של אהבת ישראל ורחמים מתגלים אצל הנפשות.

נקודה נוספת טובה, הרבה מאוד חסד נעשה בעולם מכח כל המצב של הצרה הזו.

כשנתבונן, אפשר למצוא עוד הרבה מאוד נקודות טובות, כדוגמא, הייסורים שממרקים את העוונות, ועוד עוד הרבה נקודות טובות שנמצאות. אבל עדיין הצד של הרע נראה גדול הרבה הרבה מעבר לחלקי הטוב שמצאנו.

אבל יש את שורש נקודת הטוב שגנוזה במצב הזה. מהו שורש נקודת הטוב שגנוזה במצב הזה? נקודת הטוב העמוקה שגנוזה במצב הזה, זה שכל אחד ואחת מבני ישראל מתבונן שהמצב שבו אנחנו נמצאים עכשיו הוא משל שהקב"ה מלמד אותנו, שאנחנו בניו נמצאים בשביה, אצל רשעים ארורים, אצל אלו שדמם של בני ישראל אינו חשוב להם כלום. אנחנו נמצאים שבשביה גשמית, בתוך ארץ ישראל, אבל בעיקר בשביה רוחנית בתוך ארץ ישראל ובחו"ל, שנהגיש שהמצב שבו נמצאים אותם ג' נערים יקרים, זהו בעומק המצב של כל הכנסת ישראל ביחס לאביהם שבשמיים, ונצעק לבורא עולם על הגאולה מהמקום העמוק ביותר של ההרגשה של השביה שבו אנחנו נמצאים.

בוודאי ובוודאי שניגאל, אבל הני מילי שנוציא את הנקודה הטובה שהיא שורש כל הצרה הגדולה הזו מתוך אותה צרה, שנוציא את אותה נקודה טובה של ההרגשה וההכרה שעם ישראל נמצא בשביה. "בנים אתם לה' אלוֹקֵיכֶם" - לא רק ג' בנים נמצאים בשביה, הם הדוגמא לשביה, אבל כולנו נמצאים בשביה נוראית. אם נעמוד על אותה נקודה טובה בעומק הנפש משם נשאב ותצמח שורש הישועה.

כל אחד ואחת מאיתנו שמתפללים הן ביחיד והן בציבור, שמצטרפים להתפלל שהם יחזרו בשלום אל חיק משפחתם, צריך להבין שזה ההתחלה של העבודה, זה השורש, שמתוכו אנחנו צריכים להגיע להכרה האמיתית, על כל אחד ואחת מאיתנו בפרט, ועל כל הכנסת ישראל בכלל, שכמו שרח"ל הם נמצאים באיזשהו מרתף, באיזשהו מקום חשוך, שאין בו לא אור שמש, לא אוויר, כך אנחנו צריכים להרגיש את עומק הגלות, שאנחנו נמצאים במקום שאור השם נעלם, במקום שרוח אלוֹקֵים מסתתרת ואינה נגלית, שנוציא את הנקודה הזו מכח "המשל" הקשה מאוד שהם נמצאים בו, אבל נוציא את אותו משל.

ונתפלל לא רק עליהם, אלא נתפלל לקב"ה שנבין את המכוון של רצונו ית"ש בזה שהם נחטפו, וע"י שנבין הרי שיתוקן הסיבה והם יצאו מאפילה לאור גדול, הוצאנו ע"י כן את הנקודה הטובה. אבל ע"מ שהנקודה הטובה תצא לפועל, צריך שכל אחד מאיתנו ירגיש בנפשו שהוא וכל ישראל נמצאים הרבה מתחת לאדמה, מקום שאין בו אור ה' שאין בו רוח אלוֹקֵים, שנרגיש את הנקודה הטובה שהביאה אותנו לאותה התעררות, הרי שמכאן שורש ההצמחה של הישועה.

הקב"ה יעזור שג' הנערים היקרים הללו יחזרו עוד היום ממש עכשיו לאבותיהם, וכולנו יחד כל הכנסת ישראל נחזור יחד עוד היום עכשיו ממש לאבינו שבשמיים בלב שלם בנפש חפצה, נכיר ונגלה את נקודת הטוב של 'ראו כי טוב ה'" ונידבק בו ית' בשלימות, וגאולה שלימה במהרה היום אמן ואמן.

שאלות ותשובות

שאלה א: כשמחפשים את השורש של הטוב, הרי לכאורה ה' זה השורש של הטוב, אז מה הכוונה לחפש את השורש של הטוב?

הרב: שאלה נכונה מאוד מאוד, ה' הוא השורש של כל הטוב כולו בכלל. אבל מה הטוב הפרטי שכאן הקב"ה רוצה לגלות? השי"ת הוא כלל כל הטוב כולו, אבל כאשר הקב"ה מטיב לאדם, הוא מטיב לו עוד פרט ועוד פרט ועוד פרט, לגלות מה הפרט הפרטי של אותו דבר. יכול להיות שהקב"ה מטיב לאדם עכשיו בגשמיות, יכול להיות שהוא מטיב לו ברוחניות, יכול להיות שהוא מטיב לו בזה שיתקן את המידות שלו, יכול להיות שהוא מטיב לו בזה שהוא פותח לו מוחין של קדושה, יכול להיות הרבה מאוד סוגים של הטבות פרטיות. כלל כל הטבות כולם הוא השי"ת, והשלימות היא ההתדבקות בו, אבל בפרטות החלקים בכל דבר יש פרט אחד שהוא היסוד של הטוב הפרטי של אותו דבר. עוד פעם א"כ, כלל הטוב כולם הוא ההתדבקות השלימה בו ית', אך כמו שיש תרי"ג מצוות ופרטי מצוות ובתוך פרטי המצווה, כך יש את הטוב הכולל (ה' יברך) ואת ההתפרטות שנובעת שם.

שאלה ב: ליתר ביאור, בפרטים שאנו מגלים אצלינו, מהו השורש האחד של כל הפרטים?

הרב: השורש של כל הפרטים זה הקב"ה, אבל בכל פרט עצמו יש עוד פרט ועוד פרט. ניתן לכם דוגמא, יש עץ, ובעץ יש שורש, ומהשורש יוצאים ענפים הרבה, ומכל ענף יוצאים עוד ענפים ועוד עלים. יש את השורש בכל, שזה נקרא הדביקות בקוב"ה, אבל לכל ענף יש עוד ענפים עוד עלים, אנחנו מחפשים את השורש הפרטי שמקושר לכל דבר אך עלינו לעבור בכל פרט לפרט שהשורשי שמעליו עד שמי שזוכה מגיע לשורש השורשים.

שאלה ג: יש דברים שמפריעים לי, אבל אחרים מסתכלים על אותו מצב שזה לא כל כך גרוע, האם צריך להסתכל על זה כמו שאחרים מסתכלים, או שצריך להסתכל על זה כמו שזה נוגע אליי?

הרב: זה שאלה נכונה. זה מורכב משתי חלקים. לפעמים הסיבה שהאדם מסתכל על זה שזה רע הוא מחמת שיש לו נטיה לראות דברים רעים, זה בעצם נובע מחולשה של הנפש. לפעמים הסיבה שהאדם מסתכל על דבר כרע, הוא כי זה לא מתאים לו. למשל, יהיה חמש אנשים בחדר ויש להם גודל של נעל מסויים, למשל במספר 42, וקנו לכולם מספר 42, והמספר שלו ארבעים וחמש, וכולם אומרים שהנעל מתאימה והוא אומר שזה לא מתאים לו, אז הוא צריך להסתכל כמו כולם?! וודאי שלא. אך אם זה נובע מהנפש הבהמית של הצד השלילי אז צריך לשנות את ההסתכלות. אבל אם השליליות נובעת מחמת שלאחרים זה מתאים ולי זה לא מתאים, לא צריכה לשנות את ההסתכלות, פשוט צריך להבין שלי זה לא מתאים, ועדיין למצוא את חלקי הטוב.

שאלה ד: מה המקור למושג הזה של "ר.פ.ח חלקים" של טוב?

הרב: המקור הוא בדברי האר"י ז"ל, על הפסוק שנאמר בתחילת בראשית "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" אומר האר"י ז"ל "מרחפ"ת זה אותיות **מת רפ"ח**, כאשר עניין נתקן זה הופך להיות **פרח**, כאשר עניין נתקל זה הופך להיות **חפ"ר** מלשון של בושה.

שאלה ה: אם יש לאישה נישואין קשים אבל יש לה נחת מהילדים למשל, אבל איך יכולים לזהות את שורש הטוב?

הרב: קודם שתעשה את העבודה למצוא את כל חלקי הרע שזה כנראה היא מכירה יותר טוב, לאחר מכן שתעשה ניסיון לנסות למצוא את חלקי הטוב שיש בנישואין. במשך כמה חודשים היא צריכה לנסות להתבונן ולראות את כל חלקי הטוב שנמצא בנישואין. עצם ההתבוננות בחלקי הטוב כבר יתן לה קצת נייחא בנפש והיא צריכה לגלות דברים שהיא לא ידעה קודם לכן כשהיא לא התבוננה. אם היא לא מצאה שום נקודה חדשה או לפחות מבוררת יותר סימן שהתבוננות לא הייתה שלימה. בשכל אנושי, היא צריכה לנסות ולראות אלו מתוך אותם חלקים נראה לה הנקודה השורשית והעיקרית, וכשהיא תמצא את אותה נקודה שנראית לה שורשית, שתתפלל לקב"ה שיזכה אותה לראות האם זה באמת נכון, או שאם היא תהיה יותר אמיתית ומבקשת אמת אז היא באמת תיגע בנקודת השורש ואז היא לאט לאט תרגיש נייחא.

שאלה ו: אם יש כמה דברים טובים וקשה לדעת בדיוק אם זה השורש או הענף, אז איך אפשר לזהות חוץ מתפילה לה?

האם יש עוד מהלך לזהות את השורש?

הרב: בדרך כלל אפשר לבדוק למה יש התאמה גדולה יותר לנפש. אם היא מכירה גם את הנפש שלה וגם את המקרה אז היא תמצא את הנקודה שקרובה יותר לנקודה של הנפש שלה, ועל דרך כלל זו נקודת ההטבה. אבל צריך הכרת הנפש, והכרת המקרה ואז ההתאמה ביניהם מולידה יותר בהירות.

שאלה ז: הרב אמר שביחס לשלושת הבחורים, שאנחנו נחשוב על הצער שלהם וממילא על הצער של כלל ישראל בגלות, שאנחנו גם נצטער?

הרב: לא שממילא זה יקרה אלא מכח(מתוך) כך יש להתבונן.

שאלה ח: מה קורה אם לא מרגישים את הצער שלהם אלא א"כ צריכים להיכנס לכל הפרטים שהם נמצאים וכל הדברים הלא נעימים שעוברים עליהם?

הרב: זה שאלה כל אחד לפי מדרגת נפשו, ומצב נפשו. אדם שנוטה גם כך לעצבות ונוטה לדיכאון, אז זה יביא אותו יותר לדיכאון. השאלה מה המצב של אותו אדם, אדם שנמצא במצב של שמחה ודעתו פתוחה ולכן הוא לא מרגיש, לא רק שינסה להיכנס לאיפה שהם נמצאים, אלא זה לנסות להיכנס למקום צפוף מאוד ולהיות שם שעה, עד שהוא ירגיש שהוא לא מסוגל, ואז הוא ישתתף בצערם. זה לא רק מחשבות, מחשבות לא מועילות הרבה אלא רק מעט. אדם שגם ככה החיים שלו עצובים ואין לו סבלנות, אז יש עוד הרבה עבודות שעליו לעשות ע"מ שאפשר יהיה לו לעשות את העבודה הזאת, ודאי שגם הוא צריך לנסות להתפלל ולהשתתף בצערם, אבל אם הוא יקח את זה בצורה יותר קיצונית וזה יזעזע לו את הנפש אז זו לא מדרגתו. התשובה תלויה בכל נפש ואי אפשר לענות בכללות. העמדנו קו כללי, אבל למעשה בכל נפש זה תלוי במדרגתה ובמצבה.

שאלה ט: הרב אמר לכתוב על דף צד אחד טוב וצד אחד רע. אדם שקשה לו לעשות את זה, ויש קושי בכתיבה, האם צריך דווקא בכתיבה?

הרב: שיתקתק על מחשב.

שאלה י: הקושי זה לא מחמת הכתיבה אלא יש איזה פחד פנימי.

הרב: שיעשה את זה עם חבר נוסף קרוב מאוד ואז זה יקל עליו.

שאלה יא: אם לא קשורים לעולם הישיבה החרדי, האנשים שנמצאים בקהילות אחרות, קשה להם לראות את המצב העניינים של עם ישראל בצורה כמו שהרב דיבר שעם ישראל ב"שביה". אם זה נכון, מה בדיוק המטרה, האם הם יכולים לראות את זה מהמצב של החטיפה? נראה שכדי לראות כך צריך להיות באיזשהו מצב שקשור לעולם התורה, כמו שהרב מדבר.

הרב: אני אנסה להשיב, אם התשובה לא תהיה ברורה כנראה שלא הבנתי טוב את השאלה. אדם שמסתכל על המצב כיום שכביכול הכל בסדר, או כמעט הכל בסדר ממבט רוחני, אז סימן שהקשר שלו ליהדות שואף לאפס, אז הבעיה שלו היא בעיה הרבה הרבה יותר קודמת, המצב הרי של היהדות כיום, הן בארץ הקודש והן בחו"ל, מצב ירוד מאוד מאוד, ודאי שיש נקודות טובות ויש אנשים טובים, אבל המצב הכללי הוא שפל מאוד, ומי שלא רואה את זה, זוהי ראייה שהמצב של היהדות שלו הוא מאוד מאוד שפל. אז כמו שאי אפשר לבוא לבן אדם חילוני שיראה מה במשל החטיפה מהווה כי הוא לא מקושר לזה, אז גם אדם שרמת היהדות שלו שואף לאפס, זה לא מדבר אליו. הוא צריך לגשת אליו ממקומות הרבה יותר קודמים באופן שמתאים לנפש שלו, כיוון שמובן שמדברים על אנשים ששומרים תורה ומצוות ומבינים את שמירת התורה ומצוות הכללית, רק הקשר ליהדות והקשר העמוק לתורה ולקוב"ה חלש, אז הם מבינים

1 . בלבבי . חודש תמוז - נח הראיה

שהנקודה הזו שצריכה תיקון הקב"ה מראה לנו שאנחנו עצמנו בשביה. אבל מי שלא מבין שמצב היהדות הכללי הוא קשה מאוד, הרי שהדברים לא נאמרו לו והוא צריך לשמוע דברים שמתאימים למדרגתו, על כך שהקשר שלו ליהדות הוא נמוך מאוד.

שאלה יב: יש קהילות שהם חושבים שהם כן שומרים תורה ומצוות אבל מה שהם חושבים שחשוב זה נגיד לעשות חסד, או שיש דברים שהם חושבים שהם בעייתיים בעצמם, כי הם לא כ"כ קשורים לשאל רבנים, ואם זה המצב אז הם לא יכולים לראות את הנקודה.

הרב: הם לא מצפים לתשובה שלי, כי הם עושים מה שהם אומרים אז כיוון שאתם שואלים ולא הם אז גם התשובה שלי לא תועיל. הם שואלים מה שהם רוצים או שהם לא שואלים אף אחד, אז מה זה יעזור מה שאני יגיד?

שאלה יג: זאת אומרת שמה שהרב מדבר פה זה בשביל אנשים מסוימים שיכולים להבין שהמצב הוא כמו שהרב מסביר. **הרב:** הם אנשים רבים מאוד, כן, הם לא כולם אבל בוודאי הרבה, עשרות אלפים ואולי אפילו מאות אלפים, בוודאי.

שאלה יד: מה הדבר אחד שאנחנו יכולים לעשות בשביל לקרב את הגאולה?

הרב: שאדם יהיה כל יום יותר אמיתי מאתמול.

שאלה טו: יותר אמיתי בנוגע לעצמינו, יותר בנוגע לתורה, למצוות, בנוגע לאיזו נקודה?

הרב: כל אדם לפי נקודתו ולפי אופי נפשו. כיוון שהשאלה היא שאלה כללית, היא לא שאלה פרטית לנפש מסוימת, אז אני לא יכול לומר במה, אבל הצד השווה בכלם שכל אדם צריך לבדוק שכל יום הוא נהיה יותר אמיתי. אם כל יום הוא נהיה יותר אמיתי אז בס"ד הוא יותר עולה, וכך מעלה את העולם כולו עימו וגם יעלה אותנו מהצרה והשביה, אבל אם העולם הולך כהרגלו, ועל דרך כלל מתדרדר לשאול תחתית, הוא כבר נמצא בתוך התהום, המדינה נראית כפי שהיא נראית ורח"ל הצרות הולכות ומתרבות.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי

והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה

למספר הפקס]

03-548-0529

לכבודים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231